

Отруйні та шкідливі рослини для сільськогосподарськи х тварин

ВИКОНАЛА

СТУДЕНКА 2-ГО КУРСУ 2-ОЇ ГРУПИ

КРАСНА ЮЛІЯ МИХАЙЛІВНА

Отруйні рослини — рослини, в яких містяться токсини та/або хімічні речовини, які являють собою серйозний ризик виникнення хвороби, травми або смерті тварин. Отруйні речовини (рослинні токсини, отрути рослин) можуть міститися у всій рослині загалом, або в різних її частинах – у надземних: листках, квітках, плодах, насінинах, корі, та підземних: кореневищах, коріннях, цибулинах, бульбах.

Дія отруйних рослин зумовлена вмістом у них різних отруйних речовин: глюкозидів, ефірних олій, алкалоїдів, органічних кислот, смол, токсоальбумінів та інших хімічних сполук.

Пізноцвіт осінній

(лат. *Colchicum autumnale*)

Отруйні листя, квіти і насіння.

Ознаки

Слиноотеча, блювота (у свиней), проноси (у великої рогатої худоби і свиней), часте сечовипускання, припинення румінації, загальна слабкість, тремтіння, слабкість заду, депресія, температура тіла знижена.

Лікування

Всередину - великі кількості слизу, танін, при шлунково-кишкових болях - настоянка опію; при депресії підшкірно - кофеїн, камфора, коразол.

Чутливі:

коні, велика рогата худоба, вівці і свині.

Образки болотні

(лат. *Calla palustris*)

Отруйні всі частини рослини, особливо кореневища і ягоди.

Ознаки

Слиноотеча, занепокоєння, тремтіння, тимпанія, задишка, гіперемія слизових; при тривалому перебігу явища ураження шлунково-кишкового тракту; зменшення секреції молока.

Лікування

Промивання шлунка, при необхідності - прокол рубця; всередину - послаблюючі, танін; підшкірно - кофеїн, камфора; внутрішньовенно - глюкоза.

Чутливі:

коні, велика рогата худоба.

БОЛИГОЛОВ ПЛЯМИСТИЙ

(лат. *Conium maculatum*)

Ознаки

Загальна слабкість, хиткість ходи, слинотеча, паралічі, дихання важке, зіниці розширені, судомні посмикування окремих м'язів, нетримання сечі, запалення шлунково-кишкового тракту.

Лікування

Промивання шлунка, усередину - танін, підшкірно - кофеїн, внутрішньовенно - глюкоза.

Отруєння найчастіше спостерігаються у великої рогатої худоби.

Борець звичайний

(лат. *Acónitum*)

Отруйні всі частини рослини.

Ознаки

Слиноотеча, явища колюк, блювотні руху, болі в області живота, проноси, що змінюються запорами, збудження, судоми, задишка, слабкість серцевої діяльності, слизова оболонка очей бліда з жовтяничним відтінком; в гострих випадках найсильніші судоми клоніко-тонічного типу і зупинка дихання.

Лікування Рясне промивання шлунка розчином таніну або марганцевокислого калію; всередину - сольові проносні; при судамах ректально або внутрішньовенно - хлоралгідрат; внутрішньовенно - гіпосульфїт, глюкоза, підшкірно - кофеїн, камфора.

Чутливі:

всі види тварин.

Бутень паморочливе

(лат. Chaerophyllum temulum)

Ознаки

Слиноотеча, блювотні руху, тенезми, пронос, загальне пригнічення, м'язова слабкість, припинення румінації, знижена чутливість шкіри, хиткість ходи.

Лікування

Всередину - танін, відвар дубової кори; підшкірно - кофеїн, коразол; внутрішньовенно - глюкоза, гіпосульфїт.

Чутливі:

коні, велика рогата худоба, дрібна рогата худоба, свині.

Віх отруйний

(лат. *Cicúta virósa*)

Отруйні всі частини рослини, як в зеленому, так і в сухому вигляді.

Ознаки

Загальна рухове збудження, слинотеча, метеоризм рубця, часта дефекація, клонико-тонічні судоми; пульс прискорений, дихання напружене, зіниці розширені.

Лікування Промивання шлунка 0,5% розчином таніну або 0,05% розчином марганцевокислого калію; у великій рогатої худоби при необхідності - прокол рубця; всередину - сольові проносні; внутрішньовенно-10% розчин тіосульфату натрію, при судомах-хлоралгідрат; підшкірно - кофеїн.

Чутливі:
всі види тварин.

Геліотроп опушеноплідний

(лат. Heliotropium)

Отруйні надземні частини рослини і насіння.

Ознаки

Позиви до блювоти, проноси, що змінюються запорами; жовтушність слизових оболонок і шкіри (у свиней), набряки, порушення сечовиділення і серцевої діяльності.

Лікування

Всередину - сольове проносне;
внутрішньо- глюкоза з
аскорбіною кислотою; підшкірно -
кофеїн.

Чутливі:

всі види тварин
(особливо свині і птиці).

Горчак

(лат. *Rhodeus sericeus*)

Отруйні всі частини рослини в зеленому і сухому вигляді.

Ознаки

Втрата апетиту, рухове збудження, розширення зіниць; хитка хода; порушення акту ковтання (на ґрунті паралічу глотки і жувальних м'язів); ослаблення перистальтики (іноді запор).

Лікування

Промивання шлунка 3% розчином соди; всередину - іхтіол, сульфат магнезії; внутрішньовенно - глюкоза; підшкірно - пілокарпін або карбохолін.

Чутливі:
переважно коні.

Гірчиця польова

(лат. *Sinápis*)

Отруйні насіння і зелені частини рослини з часу цвітіння.

Ознаки

Загальне пригнічення, підвищення температури тіла, хворобливе і прискорене дихання, пронос, судорожне посмикування м'язів, розширення зіниць, витікання пінистої рідини з носа, рясне сечовиділення.

Лікування

Промивання шлунка розчинами таніну; всередину: великій рогатій худобі - сольові проносні, свиням - блювотні, надалі слизові відвари; внутрішньовенно - глюкоза, хлористий кальцій; підшкірно - камфора, коразол.

Чутливі:
коні, велика рогата
худоба, свині.

Гулявник отруйний

(лат. *Sisymbrium*)

Отруєння гулявник спостерігається при годівлі тварин засміченим сіном.

Ознаки

Загальна рухове занепокоєння, слинотеча; характерна тугоподвижність коней (важко зрушити з місця); у важких випадках - гострий набряк легенів, температура тіла підвищена.

Лікування

Промивання шлунка; всередину - танін; надання тварині спокою; втирання в шкіру камфорного спирту або скипидару; внутрішньовенно - глюкоза, хлористий кальцій.

Чутливі:
коні, гуси.

Буркун

(лат. *Melilotus*)

Отруйні надземні частини рослини, переважно в період цвітіння.

Ознаки

Кров'янисті пінисті виділення з носа, загальна слабкість, пригнічений стан, м'язове тремтіння, парези, явища анемії; нерідко судоми, паралічі, проноси.

Лікування

Внутрішньовенно - хлористий кальцій, дача вітаміну К. В іншому - симптоматична терапія.

Чутливі:

велика рогата худоба, вівці, коні.

Жеруха лісова

(лат. *Nasturtium silvestre*)

Отруйні надземні частини рослини.

Ознаки

Задишка, виділення пінистої маси з носа, синюшність слизових оболонок, кольки, судоми, підвищення температури тіла.

Лікування

Промивання шлунка; всередину - танін; надання тварині спокою; втирання в шкіру камфорного спирту або скипидару; внутрішньовенно - глюкоза, хлористий кальцій.

Чутливі:

коні, велика рогата худоба.

Зірочник родюча

(лат. *Stellaria holostea*)

Отруйні надземні частини в зеленому і сухому вигляді.

Ознаки

М'язове тремтіння, гіперемія слизових оболонок, відмова від корму і пиття, підвищення температури шкіри ніг і копит; набряк кінцівок, бура забарвлення сечі.

Лікування

Всередину - проносні; підшкірно - болезаспокійливі (морфін, промедол), серцеві засоби (камфора, кофеїн).

Найбільш чутливі:
коні

Калюжниця болотна

(лат. *Caltha palustris*)

Отруйна в зеленому вигляді (у фазі цвітіння і плодоношення).

Ознаки

Кольки, метеоризм, прискорене сечовиділення, пронос (кал огидного запаху).

Лікування

симптоматичне.

Найбільш чутливі:
велика рогата худоба
та коней

Звіробій звичайний

(лат. *Hypericum perforatum*)

Отруйні надземні частини рослини.

Ознаки

М'язове тремтіння, гіперемія слизових оболонок, відмова від корму і пиття, підвищення температури шкіри ніг і копит; набряк кінцівок, бура забарвлення сечі.

Лікування

Всередину - проносні; підшкірно - болезаспокійливі (морфін, промедол), серцеві засоби (камфора, кофеїн).

Найбільш чутливі:
вівці, велика
рогата худоба,
коні

Конопля посівна

(лат. *Cánnabis*)

Отруйні зелені верхівки і квіткові частини рослин.

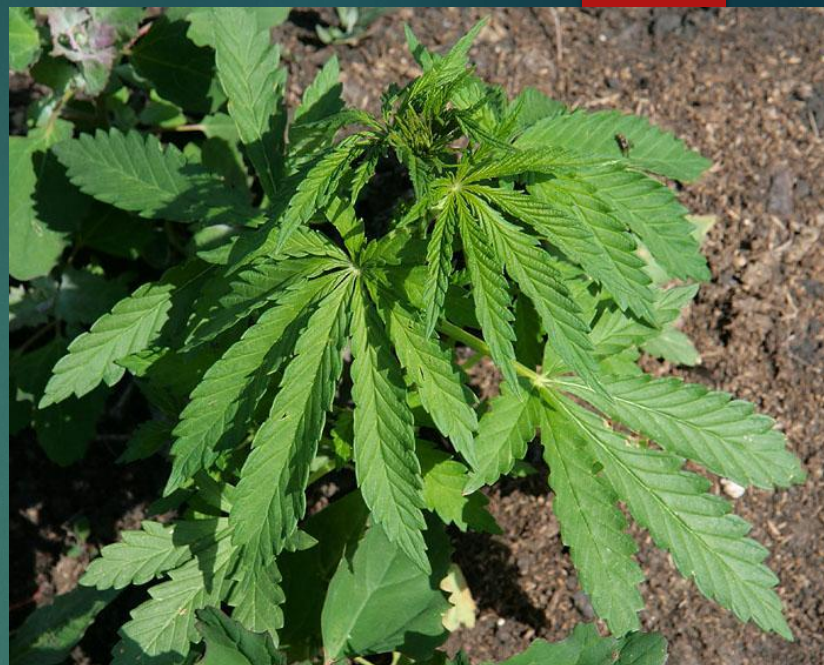
Ознаки

Загальне пригнічення, кольки, м'язове тремтіння, розширення зіниць; можливі судоми, паралічі.

Лікування

Промивання шлунка; всередину - сольове проносне; підшкірно - кофеїн, камфора, при паралічах- стрихнін.

Чутливі:
коні, свині.

Крестовник луговий

(лат. *Senecio jacobaea*)

Отруєння частіше викликаються при згодовуванні сіна, що містить крестовник.

Ознаки

Спочатку пригнічений стан, жовтушність видимих слизових оболонок; надалі рухове збудження з прагненням до руху вперед (у коней), розширення зіниць, м'язове тремтіння, проноси (у великої рогатої худоби), можливі паралічі.

Лікування

симптоматичне.

Найбільш чутливі:
Коні, велика рогата худоба.

Кукіль

(лат. *Agrostemma githago*)

Отруйні насіння

Ознаки

Слиноотеча, нудота, блювання (у свиней), утруднене ковтання, пронос, анемічного або жовтушність слизових оболонок, судоми, рясне виділення сечі (іноді червоного кольору).

Лікування

Промивання шлунка; всередину - блювотні (свиням), танін, проносні; у птахів - промивання зоба, проносне (касторова олія), м'який корм.

Чутливі:
коні, свині, птахи.

Люпин

(лат. *Lupinus*)

Отруйні надземні частини рослини і насіння.

Ознаки

Жовтяниця, м'язова слабкість, явища нервових розладів (лякливість, порушення), некоординовані руху; кал темний з прошарками крові, сеча жовтого кольору; температура тіла підвищена. Хронічні отруєння протікають при прогресивно розвивається схудненні тварин.

Лікування

При гострих отруєннях всередину - розведені кислоти (оцтова, соляна, лимонна), проносне (касторова олія); при депресіях підшкірно - кофеїн, камфора, коразол.

Чутливі:
вівці, велика рогата худоба,
коні, свині.

Молочай звичайний

(лат. Euphórbia)

Ознаки

Слиноотеча, явища стоматиту, блювання, коліки, пронос (калові маси нерідко з домішкою крові), видимі слизові жовтяничним, загальне пригнічення, слабкість серця.

Лікування

Всередину - раннє призначення сольових проносних, рясна дача обволакиваючих і слизових коштів, танін; підшкірно - кофеїн, камфора.

Чутливі:

коні, велика і дрібна рогата худоба.

Щавель

(лат. Rumex)

Ознаки

У овець - припинення румінації і жуйки, слинотеча, проноси (іноді кров'янисті), сильна слабкість; у коней - слинотеча, мимовільне виділення сечі, тремтіння, клонико-тонічні судоми.

Лікування

Всередину - вапняна вода, крейда;
внутрішньовенно - хлористий кальцій.

Чутливі:
вівці, коні.

Чемериця біла

(лат. *Veratum album*)

Отруйні зелені частини рослини і особливо кореневища.

Ознаки

У коней нервові збудження, загальна тремтіння, судоми, слинотеча, позив на блювоту, потіння, розширення зіниць. У великої рогатої худоби - слинотеча, блювота, здуття, пронос (нерідко кров'янистий).

Лікування

Промивання шлунка; всередину - танін, при порушенні хлоралгідрат, бромід натрію, при проносах обволікаючі засоби.

Чутливі:
коні, велика і дрібна
рогата худоба, свині.

Дякую за увагу!

